

Projekt ustawy dotyczący Prostej Spółki Akcyjnej przyjęty przez rząd

W dniu 5.2.2019 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw¹, który zakłada nowy rodzaj spółki – Prostej Spółki Akcyjnej (PSA), przygotowany przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Plany zakładają wejście w życie przepisów dotyczących PSA w pierwszym kwartale 2020 r.

Głównym założeniem projektu ustawy jest ułatwienie polskim innowacyjnym przedsiębiorstwom zakładania spółek oraz pozyskiwania kapitału potrzebnego do rozwoju swojej działalności. Jak wskazuje Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, PSA to odpowiedź na postulaty środowisk *startupowych*, które wskazywały szereg problemów ograniczających ich rozwój, m.in. trudności w rozpoczęciu działalności gospodarczej, pozyskiwaniu kapitału czy likwidacji spółki w razie niepowodzenia. Innymi słowy ten nowoczesny typ spółki ma ułatwić w szczególności rozwój *start-upów*.

PSA będzie łączyła cechy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej, jednakże wyróżniać ją będą:

- brak kapitału zakładowego na rzecz kapitału akcyjnego – minimalna wysokość kapitału „na start” to 1 zł;
- rejestracja elektroniczna w 24 h za pomocą formularza, obok możliwości rejestracji metodą tradycyjną;
- możliwość podejmowania uchwał za pomocą poczty elektronicznej albo w ramach wideokonferencji;
- swoboda w określaniu rodzajów akcji i zasad działania spółki;
- uproszczony elektroniczny rejestr akcjonariuszy, prowadzony np. przez firmę inwestycyjną albo notariusza z możliwością wykorzystania *blockchainu* do prowadzenia rejestru;
- brak statusu spółki publicznej i związanych z tym obowiązków – akcje PSA nie będą notowane na giełdzie; jednocześnie brak możliwości przekształcenia PSA w spółkę publiczną;

- brak obligatoryjnej rady nadzorczej i możliwość powołania rady dyrektorów;
- uproszczona likwidacja PSA poprzez skrócenie czasu potrzebnego na likwidację, jak również możliwość rozwiązania spółki bez likwidacji poprzez przejęcie jej majątku i zobowiązań przez akcjonariusza.

dr Radosław L. Kwaśnicki
radca prawny, Kancelaria RKKW (Partner)

Piotr Letolc
adwokat, Kancelaria RKKW

Maria A. Czaińska
radca prawny, Kancelaria RKKW

Spółka potwierdzi umowę zawartą bez umocowania

Dnia 1.3.2019 r. wchodzi w życie niezwykle istotna dla obrotu gospodarczego zmiana art. 39 KC. W nowym stanie prawnym, jeśli nastąpi zawarcie umowy przez osobę, która działa jako organ osoby prawnej, a nie ma umocowania do tego bądź przekracza jego zakres, ważność umowy będzie zależała od potwierdzenia czynności przez podmiot, w którego imieniu umowa została zawarta. Do tej pory trwał spór co do możliwości dokonywania takiej konwalidacji wadliwej czynności prawnej.

Na mocy ustawy z 9.11.2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym², która wprowadza opisaną zmianę, spór ten zostanie ostatecznie rozstrzygnięty na korzyść bezskuteczności zawieszony. Jak podkreślano w uzasadnieniu do projektu ustawy³, nowelizacja art. 39 KC ma się przyczynić do usunięcia luki prawnej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa obrotu. Ponadto w uzasadnieniu

¹ Zob. [http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/Projekty/8-020-1235-2019/\\$file/8-020-1235-2019.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/Projekty/8-020-1235-2019/$file/8-020-1235-2019.pdf).

² Dz.U. poz. 2244.

³ Zob. <http://sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2862>.

wskazano, że przyjmowana sankcja bezwzględnej nieważności czynności dokonanych przez tzw. fałszywy organ była zbyt dolegliwa dla podmiotów i nie wykazywała adekwatności do celów, którym miała służyć.

dr Radosław L. Kwaśnicki
radca prawny, Kancelaria RKKW (Partner)

Aleksandra Kaczorowska
prawnik, Kancelaria RKKW

Zakaz odsetek od zaległych odsetek dla instytucji kredytowych

Ustawą z 6.12.2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny⁴ **usunięty zostaje art. 482 § 2 KC, przewidujący możliwość naliczania odsetek od zaległych odsetek należnych od pożyczek długoterminowych udzielanych przez instytucje kredytowe.**

Wskazany przepis ustanawia jeden z trzech wyjątków od zakazu anatocyzmu, tj. naliczania odsetek od zaległych odsetek. Pozostałe dwa wynikają z art. 482 § 1 KC, na mocy którego można żądać odsetek od zaległych odsetek za opóźnienie:

- 1) jeżeli strony po powstaniu zaległości zgodziły się na ich kapitalizację, a w przypadku, kiedy nie wyraziły na to zgody,
- 2) od chwili wytoczenia o nie powództwa.

Opisana zmiana ma na celu likwidację uprzywilejowania instytucji kredytowych, które są silniejszą stroną umów kredytów lub pożyczek. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, w obecnym stanie prawnym dłużnik instytucji kredytowej z tytułu umowy pożyczki długoterminowej nie jest chroniony na zasadach ogólnych przed nadmierną restryktywnością odsetek za opóźnienie, natomiast instytucja kredytowa jest w tym zakresie uprzywilejowana. Ponadto podkreślono, że przywilej ten klóci się z istotą zakazu anatocyzmu, który ma chronić dłużników przed powstaniem spirali zadłużenia.

Zmiana weszła w życie 15.2.2019 r., jednak do odsetek należnych przed tym dniem zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

Magdalena Rosa
aplikant radcowski, Kancelaria RKKW

Nowelizacja procedury cywilnej coraz bliżej

W dniu 19.12.2018 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Projekt został skierowany do Sejmu i 20.2.2019 r., po I czytaniu na posiedzeniu Sejmu,

został przekazany do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach⁵. Projekt jest wyrazem dążenia do usprawnienia postępowania cywilnego. Nowelizacja m.in. rozbudowuje etap przygotowania do rozprawy, w tym wprowadza specjalne posiedzenie przygotowawcze, na którym strony będą miały możliwość zakończenia sporu, a w przypadku braku jego zakończenia sąd z udziałem stron będzie sporządził plan rozprawy, który będzie stanowił podstawę dalszego procedowania w sprawie.

Proponowanych jest również szereg mechanizmów mających zapobiegać nadużywaniu przez strony prawa procesowego, a także zmierzających do eliminowania tzw. obstrukcji sądowej, m.in. poprzez ograniczenie możliwości składania szeregu pism procesowych zmierzających wyłącznie do przedłużenia postępowania, takich jak kolejne wnioski o wyłączenie sędziego, oparte na tych samych okolicznościach, zażalenia wniesione przez stronę na to samo postanowienie, kolejne wnioski o sprostowanie, uzupełnienie czy wykładnię wyroków.

Co istotne, nowelizacja przywraca do Kodeksu postępowania cywilnego odrębne postępowanie w sprawach gospodarczych. Wprowadzenie tego szczególnego trybu procedowania ma na celu nie tylko usprawnienie postępowań, lecz również nałożenie na podmioty profesjonalne dodatkowych wymagań związanych z prowadzeniem spraw przed sądem. Co ciekawe, proponowane jest również wprowadzenie instytucji wcześniej nieznanych polskiej procedurze cywilnej, np. umów dowodowych, których mocą strony będą mogły wyłączyć określone dowody w jednej lub kilku sprawach.

Magdalena Rosa
aplikant radcowski, Kancelaria RKKW

Gruntowne zmiany na rynku obligacji

Rynek obligacji czekają gruntowne zmiany. Wszystko za sprawą ustawy z 9.11.2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku⁶, która w części dotyczącej rynku obligacji znacznie obowiązywać od 1.7.2019 r.

Obligacje nie będą mogły mieć formy dokumentu. W związku z tym powstanie obowiązek ich rejestracji w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. Zgodnie z założeniami ustawodawcy wprowadzenie dematerializacji

⁴ Dz.U. z 2019 r. poz. 80.

⁵ Zob. <http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=3137>.

⁶ Dz.U. poz. 2243.

ma zwiększyć bezpieczeństwo inwestorów, zapewnić im elastyczność, a także wpłynąć na wzrost transparentności emisji dłużnych papierów wartościowych. Dematerializacja obejmie również certyfikaty inwestycyjne oraz, co do zasady, listy zastawne. Formę dokumentu będzie mógł mieć list zastawny o jednostkowej wartości nominalnej przekraczającej kwotę stanowiącą równowartość 100 000 euro, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu podjęcia przez emitenta decyzji o emisji.

Co istotne, w myśl art. 44 ust. 1 tej ustawy **obligacje, listy zastawne oraz certyfikaty inwestycyjne wyemitowane przed dniem 1.7.2019 r. i nieumorzone przed tym dniem, mające formę dokumentów albo niemające formy dokumentu, lecz zapisane w ewidencji prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, pozostaną w mocy.**

Ustawa wprowadza ponadto **instytucję obligatorijnego agenta emisji**, który ma ułatwić emitentom przeprowadzenie procesu rejestracji dłużnych papierów wartościowych oraz skrócić czas jego trwania. Funkcję agenta emisji będą mogły pełnić firma inwestycyjna uprawniona do prowadzenia rachunków papierów wartościowych albo bank powierniczy. Umowa o wykonywanie funkcji agenta emisji papierów wartościowych, które nie będą emitowane w drodze oferty publicznej i w odniesieniu do których emitent nie będzie się ubiegał o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzenie do ASO, a także w przypadku certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusz inwestycyjny zamknięty, który nie jest publicznym funduszem inwestycyjnym zamkniętym, będzie zawierana przed rozpoczęciem proponowania nabycia papierów wartościowych.

Wśród obowiązków agenta znajdzie się m.in. weryfikacja spełniania przez emitenta wymogów dotyczących emisji papierów wartościowych, weryfikacja zgodności działań emitenta z wymogami dotyczącymi oferowania papierów wartościowych, utworzenie ewidencji osób uprawnionych z papierów wartościowych czy pośredniczenie w zawieraniu przez emitenta umowy, której przedmiotem będzie rejestracja papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych.

Piotr Cząkała

aplikant adwokacki, Kancelaria RKKW

Obowiązkowe raportowanie schematów podatkowych

Z dniem 1.1.2019 r. w życie weszła ustawa z 23.10.2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw⁷. Regulacja nakłada na podatników obowiązek infor-

mowania Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o stosowanych w przedsiębiorstwie schematach podatkowych. Celem jest uszczelnienie systemu podatkowego. Raportowanie ma w założeniu zapobiec agresywnym praktykom unikania opodatkowania.

Nowelizacja stanowi częściowe wdrożenie dyrektywy 2018/822. Państwa członkowskie – na gruncie dyrektywy 2018/822 – zobowiązały się wdrożyć do ich krajowych porządków prawnych przepisy nakładające na podatników obowiązek raportowania tzw. schematów transgranicznych. Odnosne regulacje mają zostać implementowane najpóźniej do 1.7.2020 r. Pomimo tego polski ustawodawca zdecydował się na znaczące przyspieszenie tego terminu. Wyróżnia się on zresztą nie tylko szybkim tempem transpozycji dyrektywy 2018/822. Nowelizacja na gruncie prawa polskiego ma dotyczyć zarówno transakcji transgranicznych (schematy transgraniczne), jak i tych dokonywanych w kraju (schematy krajowe).

Podatnicy powinni być szczególnie uczuleni na stosowane w ramach ich przedsiębiorstw **praktyki związane z optymalizacją podatkową**. Jako schemat podatkowy może być zakwalifikowana w zasadzie każda czynność lub zespół czynności (także planowanych), które w jakikolwiek sposób wpływają na wysokość obowiązku podatkowego.

W rozumieniu nowelizacji **schematem podatkowym** jest bowiem każde uzgodnienie, na które składają się:

- czynność lub zespół czynności, które są ze sobą powiązane (także czynności planowane do podjęcia przez przedsiębiorcę, tj. znajdujące się w fazie koncepcyjnej);
- których co najmniej jedną stroną jest podatnik lub
- które mogą mieć wpływ na powstanie lub niepowstanie obowiązku podatkowego.

Uzgodnienie to, zgodnie z art. 86a § 1 pkt 10) ustawy z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa⁸, ma przy tym:

- spełnić kryterium głównej korzyści podatkowej – chodzi w tym przypadku o sytuacje, w których przedsiębiorca ma wybór pomiędzy postępowaniem:
 - a) korzystnie wpływającym na jego zobowiązanie podatkowe (obniżenie/uniknięcie opodatkowania) lub
 - b) które będzie w tym zakresie neutralne.

Kryterium będzie spełnione, jeżeli podatnik zdecyduje się na podjęcie pierwszego ze wskazanych postępowania, z uwagi na spodziewane korzyści podatkowe;

⁷ T. jedn.: Dz.U. poz. 2193; dalej jako: nowelizacja. Nowelizacja wdraża dyrektywę Rady (UE) 2016/1164 z 12.7.2016 r. ustanawiającą przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, Dz.Urz. L Nr 193 z 19.7.2016 r., s. 1 ze zm. oraz dyrektywę Rady (UE) 2018/822 z 25.5.2018 r. zmieniającą dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu uzgodnień transgranicznych, Dz.Urz. L Nr 139 z 5.6.2018 r., s. 1; dalej jako: dyrektywa 2018/822.

⁸ T. jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.; dalej jako: OrdPU.

- posiadać ogólną cechę rozpoznawczą – ustawodawca w sposób wyczerpujący wskazuje w art. 86a § 1 pkt 6) OrdPU, kiedy dane uzgodnienie spełnia ogólną cechę rozpoznawczą;
- posiadać szczególne cechy rozpoznawcze, o których wyczerpująco mowa w art. 86a § 1 pkt 13) OrdPU;
- lub posiadać inną szczególną cechę rozpoznawczą, przy czym cechy te zostały wskazane w art. 86a § 1 pkt 1) OrdPU.

Raportowaniu mają podlegać – obok schematów krajowych i transgranicznych – również schematy podatkowe standaryzowane [art. 86a § 1 pkt 11) OrdPU]. Chodzi w tym przypadku o takie schematy podatkowe, które możliwe są do powszechnego zastosowania przez przedsiębiorców.

Z uwagi na pojawiające się w praktyce liczne wątpliwości odnośnie do nowych przepisów Ministerstwo Finansów w dniu 31.1.2019 r. wydało objaśnienia dotyczące raportowania schematów podatkowych (MDR).

Obowiązek raportowania ma dotyczyć trzech grup podmiotów: promotorów, wspomagających oraz korzystających (podatnicy stosujący schemat). Zatem zgodnie z nowelizacją o schematach podatkowych ma informować nie tylko podatnik, lecz także jego doradcy (m.in. doradcy podatkowi czy

adwokaci, radcowie prawni itd.). Krąg osób zobowiązanych jest więc bardzo szeroki.

Za niewywiązywanie lub nienależyte wywiązywanie się z obowiązków raportowania grozi podatnikom odpowiedzialność karnoskarbowa. Karą za tak popełnione przestępstwo jest kara grzywny wymierzana od 10 do 720 stawek dziennych. Przyjęte rozwiązanie ma mobilizować podatników do rzetelnego i systematycznego informowania o stosowanych schematach.

Nowelizacja wprowadza obowiązek wdrożenia wewnętrznych procedur przeciwdziałających niewywiązywaniu się z obowiązku informowania o schematach podatkowych. Powinność ta ma dotyczyć jednak wyłącznie tych osób prawnych lub jednostek nieposiadających osobowości prawnej, które są promotorami, zatrudniają promotorów lub wypłacają im wynagrodzenie, a ich przychody lub koszty przekroczyły w roku poprzedzającym rok obrotowy równowartość 8 mln złotych. Niespełnienie tego obowiązku jest obwarowane karą pieniężną w wysokości do 2 mln złotych, nakładaną na mocy decyzji Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Aleksandra Modzelewska
aplikant adwokacki, Kancelaria RKKW

REKLAMA

Teksty Ustaw Becka

www.ksiegarnia.beck.pl • Zadzwoń: 81 46 13 300 • E-mail: kontakt@beck.pl